

Geschiedenis van Antwerpen.

Bordtitel: naar keuze KAREL DE GROTE of DE BURCHT.

(ik heb een voorkeur voor de titel: DE BURCHT omdat het de aanzet is van wat nu de stad Antwerpen is en daarmee direct verwijst naar de geschiedenis van Antwerpen.

De volgende titel kan dan zijn: DE RUIEN of DE RUIENSTAD;

DE BURCHT.

De grote figuur over wie hier kan verteld worden is Karel de Grote (in de vierde klas vertellen we nog niet uitgebreid over deze figuur, hij komt in de zesde klas uitvoeriger aan bod).

Tijd: in 800 is hij tot keizer gekroond in Rome (door de paus).

Plaats: Parijs, later Aken. Hij koos Aken als hoofdstad omdat er daar warmwaterbronnen waren, en hij daar graag ging baden.

Hij verbleef echter zeer weinig in Aken, want hij trok altijd rond door zijn rijk dat zo groot was als wat nu Frankrijk, België, Nederland, Duitsland, Zwitserland was. Dat rondtrekken gebeurde te paard en met karren getrokken door ossen. De keizer en zijn gevolg (100-en mensen – alle soorten ambachten: smeden, soldaten, ridders, koks, schoenmakers, jagers, monniken, ... en schrijvers en muzikanten trokken mee. Zij trokken naar een PALTS (een versterkte boerderij) en bleven daar enkele weken tot enkele maanden logeren op kosten van de paltsgraaf (een soort rijke boer). Daarna trokken ze verder naar een volgende palts.

- Vertelling: vertellen hoe zo'n stoet er kan uitgezien hebben. Ook de modderige of zanderige wegen beschrijven. Het gesukkel met de karren en huifkarren. De zorg voor het dagelijks eten. De regen, de zon enz.

Aan de Schelde was er een klein dorp met houten huizen en een kerk, twee straten. Die straten waren bedekt met houten balken om min of meer droogvoets te kunnen gaan. Nu zou dat een arm dorp zijn, toen was het een dorp waar de 'rijken' woonden.

Op het einde van het leven van Karel de Grote kwamen de Noormannen uit Denemarken (dat toen groter was dan nu en ook Zweden en Noorwegen en Groenland bevatte). En enkele jaren na de dood van Karel de Grote vielen zij met hun drakars het kleine dorp aan de Schelde aan, staken het in brand. (het exacte jaar is 836, maar is in de vierde klas nog niet belangrijk om te onthouden. Die Noormannen trokken vanuit Antwerpen – nu is het moment gekomen om de naam te verklaren, indien dit nog niet gebeurd is na de legende van Brabo en Antigoon – ook in de omgeving rond en verwoestten de dorpen

Ekeren, Merksem, Deurne, Wijnegem, Edegem, Berchem enz. Die dorpen bestonden al lang voor er van Antwerpen sprake was (die dorpen lagen op heuvels die boven de moerassige streek uitstaken).

De Noormannen bleven regelmatig terugkomen om te roven en te vernielen. Daarom werd besloten om het dorp te beschermen met een wal en een gracht. De burcht (= het dorp aan de werf) werd nu in steen gebouwd, de muren op de omwalling waren ook in steen (nu nog een stukje ervan te zien aan de kaai, vlakbij het Steen). De muren waren 5 m hoog. Binnen de omwalling waren er 2 straten, waarvan alleen de Zakstraat nu nog overblijft. Langs de straten stonden de houten huizen. Bij het kruispunt van de twee straten was een plein met een kerkje.

Toen Lodewijk de Vrome (de opvolger van Karel de Grote) stierf, maakten zijn drie zoons ruzie over het keizerrijk. Omdat ze het niet eens werden, verdeelden ze het rijk in drie delen, maar een van de zoons stierf al snel zodat er nog maar twee delen overbleven: Het West-Frankische Rijk en het Oost-Frankische Rijk. De grens was de Schelde. Zo werd Antwerpen een belangrijke plek, want het lag nu op de grens van twee koninkrijken. Er kwamen dan ook soldaten om de grens te bewaken. De muren van de burcht werden nu verder opgebouwd en werden 12 m hoog.

Hoe zag de stad in de Burcht eruit? Zoals nu een ouderwets boerendorp er zou uitzien, met kippen en varkens op straat, veel vuil en uitwerpselen op straat, houten, scheefgezakte huizen (huisjes), koeien, ossen, paarden in de stallen. Lawaai van boeren, rijke mensen, handelaars (die met hun scheepjes aanlegden aan de kade (aan de werf)). Veel drukte in de smalle straatjes.

Ridders in die tijd waren nog niet zoals we ze uit de latere middeleeuwen kennen: ze hadden nog geen harnassen die hen van top tot teen bedekten. Wel zwaarden en schilden en leren mantels. De helmen bedekten ook nog niet het gezicht.

Wat schiet er nog over van deze BURCHT?

De Zakstraat (een stukje ervan bij het Vleeshuis).

Het Steen (ingangspoort van de Burcht), maar niet meer zoals ze er in die tijd uitzag.

De Burchtgracht (is nu een straat, want de gracht is al eeuwen geleden gedempt).

De naam Karel de Grothogeschool: de grootste hogeschool van Antwerpen is naar de keizer genoemd. Waarom? Omdat KdG de keizer was die als eerste scholen heeft opgericht. Dat wij nu scholen kennen is aan hem te danken (als je dat 'danken' mag noemen). Leuk om hierover een gesprek met de kinderen aan te gaan.

Tekenen:

De burcht zoals ze er kan uitgezien hebben.

Het oude zegel van de stad met daarop de burcht, de twee handjes en 6 sterren (naar het schijnt zes van de zeven sterren van de Grote Beer, verwijzend naar het noorden (omdat Antwerpen in het noorden van het rijk lag).

Een kleine overzichtskaart met de Schelde en de Burcht.

Een Vikingschip dat op de Schelde vaart kan ook.

Schrijven:

De kinderen schrijven na het beluisteren van het verhaal (in feite 2 verhalen) naar keuze 1 van de 2 verhalen in eigen bewoordingen (opstel) zo goed en zo kwaad als 't gaat. Niet langer dan 15 minuten laten schrijven. Terwijl de kinderen dan de tekening maken (overnemen van het bord of opzoeken in een boek) van de Burcht en/of van Karel de Grote en/of van het stadszegel kan de leerkracht de opstellen nakijken, corrigeren of intikken en uitprinten (dat kan ook tegen de volgende dag). Of geeft de gecorrigeerde teksten terug om te laten overschrijven op het blad met de tekeningen (illustraties).